

Styrdokument

RIKTLINJER FÖR EKONOMISK STYRNING AV FÖRVALTNING OCH BOLAG

Våra styrdokument

[Normerande]

Policy - Vår hållning, övergripande
Riktlinjer - Rekommenderade sätt att agera
Regler - Absoluta gränser och ska-krav

[Aktiverande]

Strategi - Avgörande vägval och strategiområden från fullmäktigeberedningar
Program - Avgörande vägval och programområden från andra än fullmäktigeberedningar
Plan - Uppdrag, tidsram och ansvar

Innehåll

1	Bakgrund	4
2	Syfte	4
3	Kommunkoncernen	4
4	Kommunen	5
4.1	Driftbudget	5
4.1.1	Anslagsbindningsnivå	5
4.1.2	Internbudget	5
4.1.3	Åtgärder vid avvikelse i driftbudget	5
4.1.4	Omdisponeringar	5
4.2	Investeringsbudget/investeringsplan	6
4.2.1	Åtgärder vid avvikelse i investeringsbudget/investeringsplan	7
4.3	Resultatuppföljningar	7
5	Kommunala bolag	7

1 Bakgrund

Den ekonomiska förvaltningen i en kommun regleras i kommunallagen (2017:725) 11 kap. Mål för den ekonomiska förvaltningen är att kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom kommunala bolag. Det är kommunfullmäktige som ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Vidare ska kommunfullmäktige besluta om riktlinjer att förvaltningen av medel sker på ett sådant sätt att krav på god avkastning och betryggande säkerhet kan tillgodoses. Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning innehåller bestämmelser om att en särskild redovisning (årsredovisning och delårsrapport) ska upprättas för verksamheten och ekonomin.

2 Syfte

För ett effektivt utnyttjande av resurserna krävs en väl fungerande ekonomistyrning. Syftet med riktlinjer för ekonomisk styrning av förvaltning och bolag är att klargöra ansvar, befogenheter och handlingsutrymme i organisationen när det gäller ekonomin samt skapa goda förutsättningar för god ekonomisk hushållning. Vidare ska ekonomistyrningen bidra till att skapa delaktighet och helhetssyn i de ekonomiska frågorna. Den ekonomiska styrningen ska ske samordnat med verksamhetsstyrningen.

3 Kommunkoncernen

Budget upprättas i en handling för kommun och kommunkoncern. Budget för den kommunala organisationen fastställs av kommunfullmäktige medan budgeten för de kommunala bolagen fastställs av respektive styrelse och finns med för information i kommunkoncernens budget. Budgeten innehåller en plan för ekonomin för en period av tre år. Budgetåret är periodens första år.

I budgeten styrs ekonomi och verksamhet. I budgeten ska det utifrån ett koncernperspektiv anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Budgeten är överordnad andra styrdokument. Alla styrdokument och mål för verksamheten som kräver ekonomiska resurser ska vara integrerade i den planering som sker i budgetprocessen. Arbetet med att ta fram underlag för förslag till ny budget sker i budgetutskottet. Budgetprocessen för kommunen sker enligt särskilt antaget styrdokument.

Budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Resultatkrav för koncernen Ulricehamns Stadshus AB och storleken på koncernbidrag bestäms av kommunfullmäktige utifrån utvecklings- och investeringsbehov, ekonomiska förutsättningar samt behov i övrigt i enlighet med god ekonomisk hushållning. Till stöd för den ekonomiska planeringsprocessen finns politiska måldokument, befolkningsprognos, lokalresursplanering, omvärldsanalys med mera.

Den kommunala organisationen och samtliga bolag inom kommunkoncernen ska för april, augusti och december lämna en ekonomisk uppföljning samt uppföljning av mål för god ekonomisk hushållning. Augusti månads uppföljning utgör delårsbokslut och december månads uppföljning utgör årsbokslut. Dessa tre uppföljningar redovisas till kommunfullmäktige.

4 Kommunen

4.1 Driftbudget

4.1.1 Anslagsbindningsnivå

Kommunfullmäktige tilldelar i budgetbeslutet nettoramar till följande anslagsbindningsområden:

- Kommunstyrelsen
- Revision
- Finansförvaltning

Kommunstyrelsen fördelar i sin tur kommunstyrelsens nettoram till respektive sektor, och för sektor lärande och sektor välfärd även till verksamhetsnivå genom beslut om internbudget. Fördelning görs även specifikt till posterna KS oförutsett och lönepott.

4.1.2 Kommunstyrelsens internbudget

Kommunstyrelsens internbudgetarbete ska vara volymbaserad, det vill säga internbudgeten ska anpassas utifrån bedömda demografiska förändringar. Inom vissa av verksamheterna tillämpas resursfördelningsmodeller, som tar hänsyn till volymer och behov, för att fördela ekonomiska resurser.

När det gäller internprissättning mellan olika verksamheter ska priset utgå ifrån självkostnadsprincipen och ge en rättvisande bild av kostnaderna för respektive verksamhetsområde.

4.1.3 Åtgärder vid avvikelse i driftbudget

När en negativ budgetavvikelse befaras, eller har konstaterats, inom kommunstyrelsens budget ska kommunstyrelsen vidta åtgärder inom ramen för sina befogenheter, så att nettoramen kan hållas.

4.1.4 Omdisponeringar

Inriktningen är att budgeten endast förändras undantagsvis.

- Omdisponeringar inom kommunledningsstaben beslutas av kommunchef.
Omdisponeringar inom respektive sektor beslutas av sektorchef.
Omdisponering mellan sektorer beslutas av kommunchef.

Delegationsbeslut om omdisponering enligt ovan som innebär ändring av kommunstyrelsens internbudget rapporteras i enlighet med *Delegationsordning för kommunstyrelsen*.

- Omdisponeringar i kommunstyrelsens internbudget som innebär en väsentlig förändring av inriktningen i budgeten beslutas av kommunstyrelsen.
- Omdisponeringar inom finansförvaltningen beslutas av ekonomichef.
Beslut om sådan omdisponering ses som ren verkställighet.

Ekonomichef beslutar om omfördelning mellan verksamheterna till följd av justerade interna priser när det gäller tjänster från IT-verksamheten, lönepott och förändrade förvaltningsinterna rutiner. Beslut om sådan omdisponering ses som verkställighet.

Resultatöverföringar mellan åren inom den kommunala verksamhetens driftredovisning tillämpas inte.

4.2 Investeringsbudget/investeringsplan

Investeringsbudgeten/investeringsplanen innehåller en plan för investeringar för en period av tre år. Lokalförsörjningsplanen, som innehåller förvaltningens bedömning av lokalbehovet för de kommande 10 åren, utgör en bilaga till budgetdokumentet.

Investeringar som finns upptagna i investeringsbudgeten/investeringsplanen beslutas efter särskild ansökan. Objekt med en totalutgift på upp till och med 20 mnkr och som finns upptagna i investeringsbudgeten/investeringsplanen kan beslutas av kommunstyrelsen. Objekt överstigande 20 mnkr eller som saknas i investeringsbudgeten/investeringsplanen ska behandlas av kommunfullmäktige. Objekt som finns upptagna i investeringsbudgeten/investeringsplanen kan upp till och med 0,5 mnkr beslutas av beredande utskottet. Beredande utskottet får besluta upp till 5 mnkr vid markförvärv. Kommunfullmäktige kan också direkt i investeringsbudgeten besluta om att vissa angivna projekt får godkänt att disponera avsatta medel direkt utan någon särskild ansökan. Detta gäller främst investeringar av återkommande art och/eller med ett nära i tid liggande startdatum.

Samtliga investeringar överstigande 0,5 mnkr, förutom särskilt angivna projekt enligt ovan, ska beredas genom åtföljande investeringskalkyl, projektbeskrivning samt yttrande från ekonomichef.

Investeringar som beräknas omfatta flera år beslutas för hela perioden vid det första beslutstillfället.

Överföring av eventuella ej förbrukade investeringsanslag för projekt som fortsätter över årsskiftet sker genom begäran om ombudgetering per projekt och beslutas av kommunfullmäktige. En sådan begäran kan endast göras för projekt som faktiskt har

påbörjats. Om projektet inte har påbörjats eller om det har avstannat ska projektet istället omprövas.

4.2.1 Åtgärder vid avvikelse i investeringsbudget/investeringsplan

Kommunstyrelsen ska fortlöpande följa det ekonomiska utfallet för beslutade investeringsprojekt.

Om ett enskilt objekt avviker negativt eller befaras avvika negativt med mer än 10 mnkr eller 10 % av investeringsanslaget, dock lägst 0,5 mnkr, ska ärendet behandlas av kommunstyrelsen som ska besluta om eventuella åtgärder ska vidtas. Detta sker i samband med de ekonomiska uppföljningar som sker tertialvis, det vill säga per april, augusti respektive december månad. Redovisning sker under särskild underrubrik i investeringsredovisningen. Aktuell ekonomisk status på objekt i investeringsbudgeten som påbörjats och som budgeterats med 50 mkr eller mer ska också redovisas vid samma tillfälle under särskild underrubrik.

Slutredovisning av investeringsprojekt överstigande 50 mnkr ska göras i särskild ordning till kommunfullmäktige senast sex månader efter slutbesiktning genomförts. Slutredovisning av exploateringsprojekt regleras i ett av kommunstyrelsen fastställt styrdokument, Riktlinjer för exploateringsredovisning.

4.3 Resultatuppföljningar

För april, augusti och december lämnas en ekonomisk uppföljning för drift och investeringar samt uppföljning av mål för god ekonomisk hushållning. Augusti månads uppföljning utgör delårsbokslut och december månads uppföljning utgör årsbokslut. Dessa tre uppföljningar redovisas till kommunfullmäktige.

Översiktliga ekonomiska uppföljningar, utan uppföljning av mål för god ekonomisk hushållning, sker per februari och oktober månad. Dessa uppföljningar redovisas till kommunstyrelsen. Övriga månader, förutom januari och juli månad, görs månadsuppföljningar från enhetschefsnivå till kommunchefsnivå. Uppföljningsprocessen för kommunen sker enligt särskilt antaget styrdokument, med utgångspunkt i riktlinjerna för ekonomisk styrning. Detta dokument fastställs av kommunchef.

5 Kommunala bolag

Kommunens bolag styrs i huvudsak via de bolagsordningar, ägardirektiv och den bolagspolicy som kommunfullmäktige har fastställt. All ekonomisk planering relaterat till den kommunala organisationen styrs och samordnas via Ulricehamns Stadshus AB. Detta innebär bland annat att:

- Dotterbolagens driftbudgetar ska vara godkända av moderbolagets styrelse.

- Bolagen ska redovisa sin investeringsplan i kommunkoncernens budgetdokument. Samtliga objekt överstigande 5 mnkr ska vara specificerade. Dotterbolagens investeringsplan ska vara godkända i moderbolagets styrelse.
- Negativa avvikelser inom dotterbolagens drift- och investeringsbudget ska kommuniceras med moderbolaget.
- Bolagens bokslutsdispositioner tas fram av respektive dotterbolag i dialog med moderbolaget.